

วิชา ภาษาไทย

รหัส ท๒๒๑๐๑
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ผู้สอน ครูกังสดาล โชติรัตน์

เรื่อง การเขียนพรรณนา

มองดูทะเลสีครามยามเช้า แสงของดวงอาทิตย์ส่อง
มากระทบกับทะเลมองน้ำทะเลเป็นประกาย ระยิบระยับ
จับตา แลมองดูท้องฟ้าปลอดโปร่ง ฉันทูลมหายใจเข้าไป
ไปเต็มปอดนาน ๆ ที่ได้มาเที่ยวทะเล ความงามของ
ทะเลยามเช้าทำให้ฉันรู้สึกสดชื่นกระปรี้กระเปร่าฉัน
อยากย่อตัวไปบนผืนทรายที่เม็ดทรายขาวละเอียดอ่อน
นุ่มนวลอย่างที่ไม่ได้สัมผัสมานานแล้ว

(กิตติยา ชาวหนอง)

การเขียนพรรณนา

ภาพ การเขียน โดย เว็บไซต์การเรียนภาษาไทย จากเว็บ <https://sites.google.com/a/http.ac.th/kar-kheyn-rayngan-kar-ptibati-ngan/kar-kheyn-rayngan-kar-ptibati-ngan> สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๑/๐๕/๖๒

ศึกษาใบความรู้

เรื่อง

การเขียนพรรณนา

ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง การเขียนพรรณนา หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนพรรณนา
รายวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
จุดประสงค์การเรียนรู้ ๑. บอกประเภทของการเขียนพรรณนาได้

การเขียนพรรณนา

ความหมายของการเขียนพรรณนา

การเขียนพรรณนา หมายถึงการเขียนที่เรียบเรียงถ้อยคำทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเพื่อให้ รายละเอียดในเรื่องใดเรื่องหนึ่งไม่ว่าบุคคล สัตว์ พืช วัตถุ สถานที่หรือเหตุการณ์ โดยเน้นให้ผู้ฟังหรือผู้อ่าน นึกเป็นภาพที่เด่นชัดและเกิดอารมณ์ความรู้สึกตามที่ผู้ส่งสาร มุ่งหมายไวหาวพรรณนามีลักษณะวรรณศิลป์มากกว่าไวหาวอย่างอื่น เนื่องจากมีการใช้ ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดภาพพจน์และอารมณ์สะเทือนใจ การเขียนพรรณนา เป็นการบอกสภาพของสิ่งของ บุคคล โดยไม่คำนึงถึงการเรียงลำดับเหตุการณ์ โดยแสดงถึงความรู้สึกประทับใจอย่างลึกซึ้งได้

ลักษณะการเขียนพรรณนา เป็นการเขียนที่มุ่งอธิบายความให้เห็นสภาพหรือลักษณะที่ละเอียดลออ เป็นการพรรณนาความรู้สึกรู้สียง โดยแสดงในเนื้อความรู้สึกรประทับใจหรือสะเทือนใจไปกับเนื้อความที่พรรณนานั้นๆ เช่น เขียนเรื่อง “อาหาร” ถ้ากล่าวถึงวิธีปรุงหรือคุณค่าอาหารเป็นการเขียนอธิบาย แต่ถ้าเขียนเน้นความน่ารับประทาน รูปลักษณะ สีกลิ่นรส ก็เป็นการเขียนพรรณนา

หลักการเขียนพรรณนา

การเรียบเรียงข้อความแบบพรรณนาไวหาวเพื่อก่อให้เกิดภาพพจน์และอารมณ์ สะเทือนใจควรดำเนินตามหลักเกณฑ์ดังนี้

๑. วิเคราะห์สิ่งที่จะพรรณนาอย่างละเอียดว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง ส่วนใดเป็นลักษณะเด่น ส่วนใดเป็นลักษณะประกอบซึ่งเสริมลักษณะเด่น ลักษณะเด่นและลักษณะประกอบมีความเกี่ยวเนื่องกันอย่างไร
 ๒. เขียนพรรณนาลักษณะเด่น ตามลำดับความสำคัญหรือลำดับความมากน้อย ใหญ่-เล็ก เช่น พรรณนาลักษณะบุคคล ควรกล่าวถึงเรือนร่าง ใบหน้าและเครื่องแต่งกายตามลำดับ พรรณนาด้านไม้ดอกไม้ไปมักกล่าวถึงลำดับก่อนดอกและใบ แต่ถ้าต้องการเน้นสีใดเป็นพิเศษก็กล่าวถึงสีนั้นก่อนหรือขยายความให้มากกว่าสีอื่น
 ๓. การคัดสรรถ้อยคำที่เหมาะสมทั้งเสียงและความหมาย โดยคำ ๆ นั้น มีเสียงไพเราะและมีความหมาย ให้ความรู้สึกที่ลึกซึ้ง ทำให้เห็นภาพหรือได้ยินเสียงอีกด้วย โดยเฉพาะคำนาม กริยา และวิเศษณ์ควรเลือกเฟ้นอย่างพิถีพิถันให้ สอดคล้องกับเนื้อความ
 ๔. ใช้คำหรือกลุ่มคำที่เป็นภาษาภาพพจน์ ซึ่งได้แก่ภาษา ที่ติดแท็กจากปกติหรือติดจากภาษาตามตัวอักษร ด้านการเรียบเรียงลำดับคำหรือด้านความหมายของคำเพื่อให้เป็นสำนวนแปลกใหม่และมีพลังทำให้มองเห็นภาพและเร้าอารมณ์ความรู้สึกสำนวนที่ทำให้เกิดภาษาภาพพจน์ต่าง ๆ เช่น
- อุปมา คือสำนวนภาษาที่นำสิ่งต่างพวกกันสองสิ่งมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้คำเชื่อม เหมือน คล้ายดจุง ประหนึ่ง รวากับว่า ฯลฯ เช่น ดูเหมือนเสื้อ ร้ายกว่าถุง นัยน์ตาจุกดวงดาว

อุปลักษณ์ คือสำนวนภาษาที่นำเอาสิ่งต่างกันสองสิ่งหรือมากกว่า แต่มีคุณสมบัติบางอย่างร่วมกันมาเปรียบเทียบโดยเปรียบว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยตรง ใช้คำกริยาเป็นหรือ คือ เช่น ลูกเป็นแก้วตาและดวงใจของพ่อแม่ เขาคือวีรบุรุษแห่งทุ่งนาค

บุคลาธิษฐาน คือการสมมุติสิ่งไม่มีชีวิตให้มีชีวิต ความคิดนามธรรมหรือสัตว์ให้มีสติปัญญาอารมณ์หรือกริยาอาการเหมือนมนุษย์ เช่น ลมหนาวมาเยือน คลื่นน้อยค่อย ๆ กระซิบกับฝั่ง ความอาทาดเกาะกินหัวใจ

การเลียนเสียงธรรมชาติ คือสำนวนภาษาที่ใช้คำเพื่อเลียนเสียง ต่าง ๆ เช่น โฟล๊กคึก ๆ เสียงคนพูด หึ่ง ๆ บัดเดียวดิ่งหึ่งหึ่งวังเวงว่า

ประเภทของการเขียนพรรณนา

๑. การพรรณนาบุคคล จำเป็นต้องสังเกตรูปร่างหน้าตาการเดินทางน้ำเสียง การพูดจากริยาอาการลักษณะนิสัย อารมณ์ความรู้สึก ไม่ว่าจะเป็นบุคคลประเภทใด หรืออยู่ในฐานะใด เช่น ตัวตลกในบทละครหรือเด็กที่เล่นตามหาดทราย โดยเขียนเพ้นหาบุคลิกลักษณะเฉพาะ อาจรำแรงแจ่มใส เครื่องขมิ้ม หัวผมเรียบไม่มีเส้นแตกหรือย่นหลังค่อม การพรรณนาบุคคลทำได้สองวิธีคือการพรรณนาโดยตรงและพรรณนาโดยอ้อมใน การพรรณนาโดยตรงผู้เขียนกล่าวถึงลักษณะกริยา อ อ ก ร นี ส ย ใ จ ค อ ห รื อ ค ว า ม คิ ด นึก ข อ ง ตั ว ล ะ ค ร เอง ส่วน การพรรณนาโดยอ้อมตัวละครเป็นผู้เผยลักษณะต่าง ๆ ของตนด้วย คำพูดกริยาท่าทางหรือให้ตัวละครอื่นกล่าวพาดพิงถึง

๒. การพรรณนาสถานที่ควรจะได้สังเกตลักษณะที่เด่นของสถานที่ ไม่ว่าจะเป็นที่คุ้นเคยมาแล้ว เช่น โรงเรียนหรือสถานที่ที่เพิ่งเคยเห็นเป็นครั้งแรก จะต้องพิจารณาสี รูปร่าง ขนาดและการจัดวางสิ่งของที่ประทับใจไปและเพ้นหา ลักษณะเฉพาะที่ทำให้เกิดความรู้สึกประทับใจนั้นเมื่อสังเกตอย่างถี่ถ้วนแล้ว จึงเลือกพรรณนาเฉพาะลักษณะที่เด่นชัดที่จะเร้าความสนใจของผู้อ่าน และเรียงลำดับการพรรณนาตาม ความเหมาะสม เช่น เริ่มดันจากใกล้ ไป หาไกล หรือจากบนลงล่าง การพรรณนาพระพุทธรูปในพระอุโบสถ เป็นตัวอย่างการพรรณนาสถานที่ใช้คำที่เหมาะสมจะชัดเจนก่อให้เกิดจินตนาการประกอบด้วยไวหาวเปรียบเทียบทำให้เกิด ภาพพจน์เด่นชัด

๓. การพรรณนาธรรมชาติ ควรกล่าวถึงทั่วพิศน์ บรรยากาศ ตลอดจนพืชสัตว์ต่างๆ เช่น นก แมลง ถ้าเป็นชายทะเล ควรเน้นหาดทราย สีน้ำทะเล คลื่นลม สภาพใต้ทะเล หากเกี่ยวกับฤดูกาลควรเพ่งเล็งลักษณะพิเศษของแต่ละฤดูกาล

๔. การพรรณนาเหตุการณ์ ควรเลือกเหตุการณ์ที่เด่น ชวนติดตามหรือเร้าความตื่นเต้น สะเทือนอารมณ์และควรใช้การบรรยายประกอบเพื่อให้เนื้อเรื่องแจ่มแจ้ง

ที่มา : หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทยวิหาวภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. การสอนภาษาไทย.

การเขียนพรรณนา

หมายถึง การให้รายละเอียดของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น บุคคล วัตถุ สถานที่หรือเหตุการณ์ช่วงใดช่วงหนึ่ง โดยมุ่งให้ผู้อ่าน ผู้ฟังนึกเห็นภาพอย่างแจ่มชัด เห็นความเคลื่อนไหว จำนวน สี ขนาดและเกิดจินตนาการตามและผู้ส่งสารประสงค์

จุดมุ่งหมายของ การเขียนพรรณนา

จุดมุ่งหมายของการเขียนพรรณนา

เป็นการเขียนที่มุ่งให้ความแจ่มแจ้ง ละเอียดลอบ
เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้งเพลิดเพลินไปกับข้อความ
นั้น จึงมักใช้การเล่นคำ เล่นเสียง ใช้ภาพพจน์

ประเภทของ การเขียนพรรณนา

ประเภทของการเขียนพรรณนา

๑. การพรรณนาบุคคล
๒. การพรรณนาสถานที่
๓. การพรรณนาธรรมชาติ
๔. การพรรณนาเหตุการณ์
๕. การพรรณนาความคิด

หลักการเขียนพรรณนา

หลักการเขียนพรรณนา

๑. เขียนด้วยถ้อยคำที่เลือกสรรแล้ว
เพื่อสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกให้ได้มากที่สุด

หลักการเขียนพรรณนา

๒. เน้นให้เกิดภาพพจน์เป็นสำคัญ

หลักการเขียนพรรณนา

๓. ควรใช้ภาพพจน์หรืออุปมาโวหาร
ประกอบด้วย เพื่อเน้นให้เกิดจินตภาพ

ภาพพจน์

ภาพพจน์

อุปมา คือ สำนวนภาษาที่นำสิ่งซึ่งต่างพวกกันสองสิ่ง
มาเปรียบเทียบกับกัน
โดยใช้คำเชื่อม เหมือน คล้ายดุจ ประหนึ่ง ราวกับว่า

ดูเหมือนนเลื่อ

นัยน์ตาจุดดวงดาว

ภาพพจน์

อุปลักษณะณ์ คือ สำนวนภาษาที่นำเอาสิ่งต่างกันสองสิ่ง หรือมากกว่าเปรียบเทียบ โดยเปรียบว่าสิ่งหนึ่งเป็น อีกสิ่งหนึ่งโดยตรง

ลูกเป็นแก้วตาและดวงใจ ของพ่อแม่

ครูคือแม่พิมพ์ของชาติ

ภาพพจน์

บุคลาธิษฐาน คือ การสมมติสิ่งไม่มีชีวิตให้มีชีวิต
ความคิดนามธรรมหรือสัตว์ให้มีสติปัญญาอารมณ์
หรือกิริยาอาการเหมือนมนุษย์

ความอึดอัดเกาะกินหัวใจ

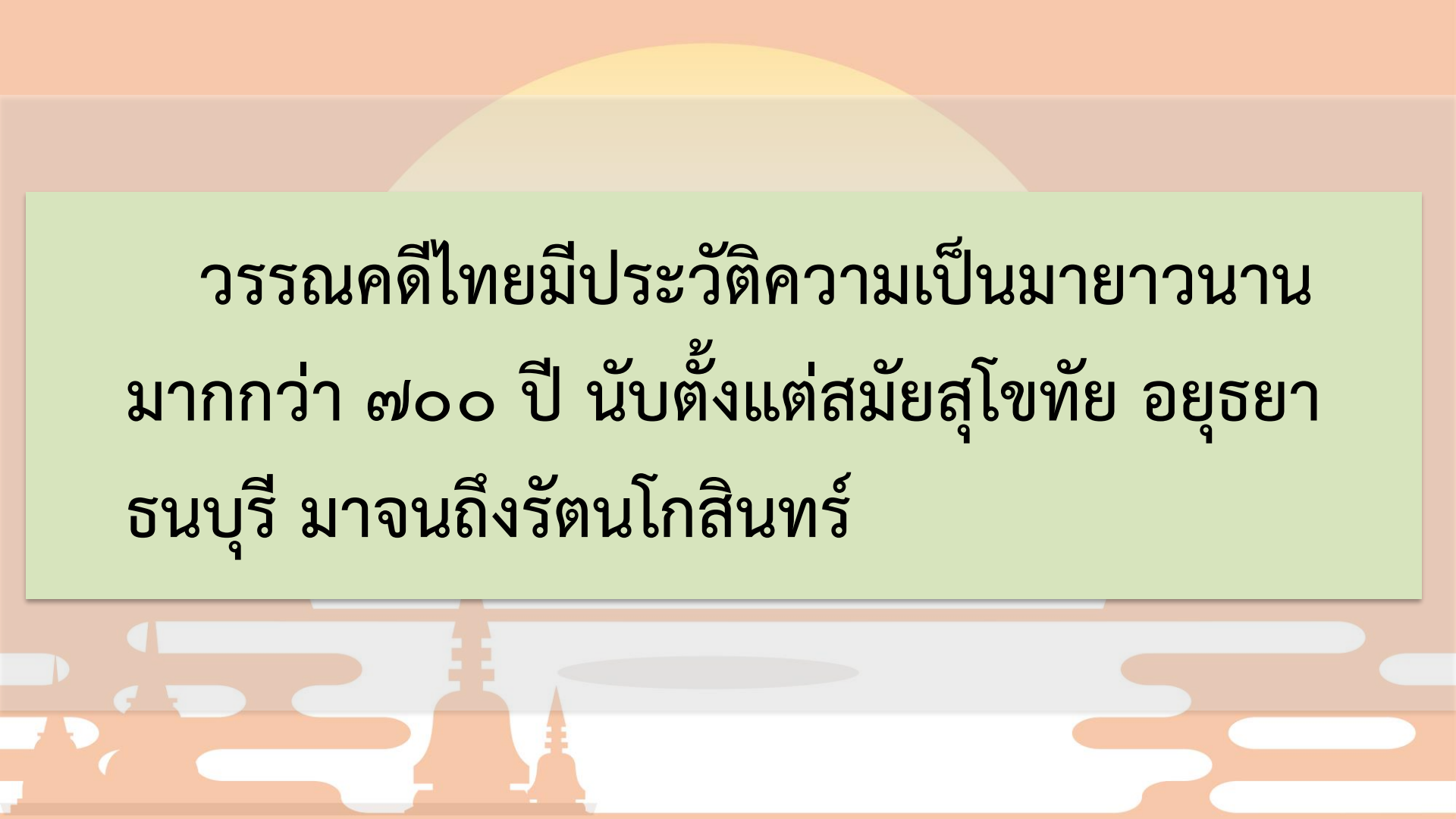
ลมหนาวมาเยือน คลื่นน้อย
ค่อย ๆ กระซิบกับฝั่ง

ภาพพจน์

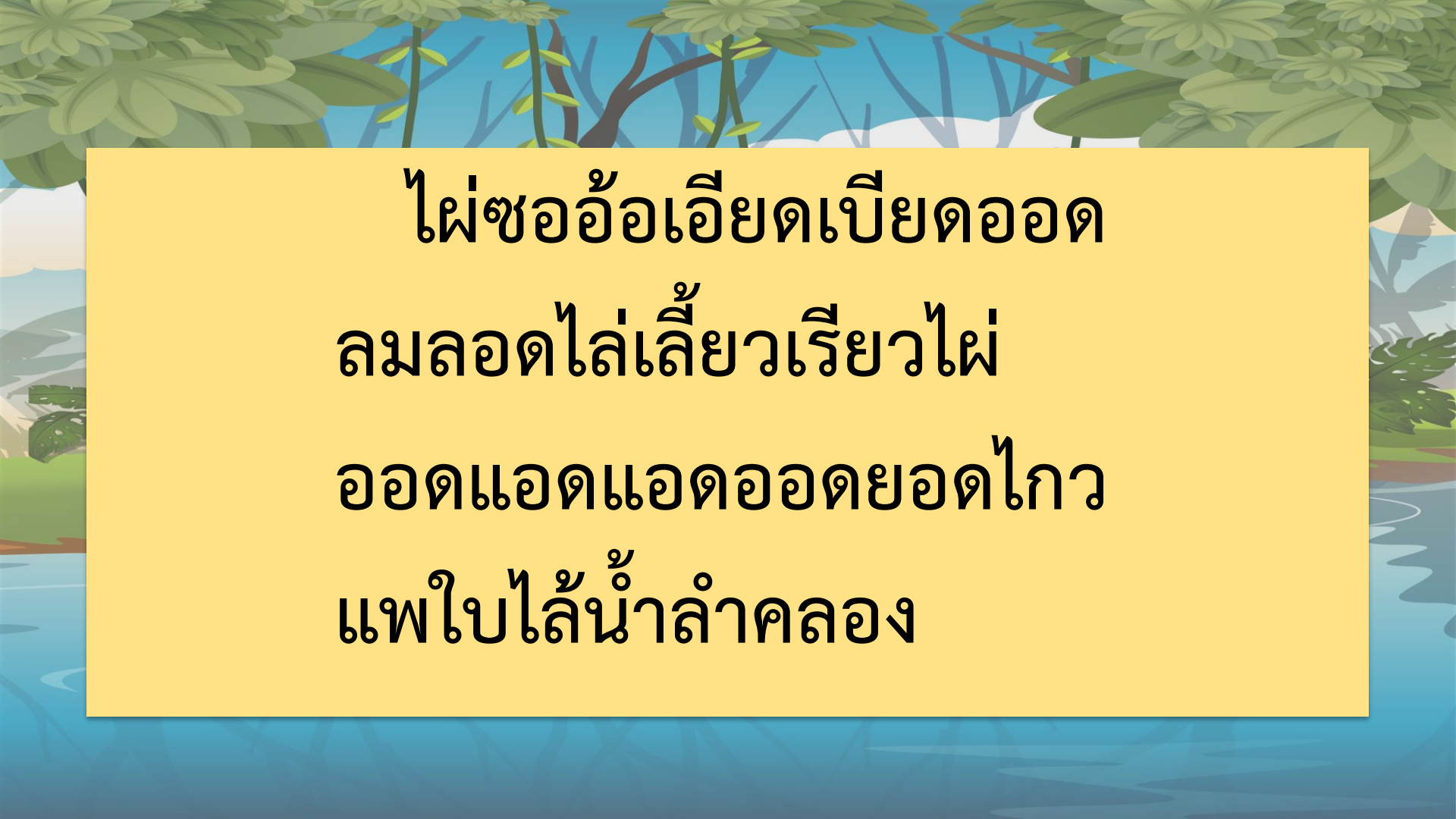
ศัพท์พจน์ คือ การเลียนเสียงธรรมชาติ
สำนวนภาษาที่ใช้คำเพื่อเลียนเสียง ต่าง ๆ

เปรี้ยว ๆ ดังเสียงฟ้าฟาด

ลมพัดกิ่งไม้ระหลังคาบ้าน
ดังแกรกรากน่าน้ำแล้ว

วรรณคดีไทยมีประวัติความเป็นมายาวนาน
มากกว่า ๗๐๐ ปี นับตั้งแต่สมัยสุโขทัย อยุธา
ธนบุรี มาจนถึงรัตนโกสินทร์

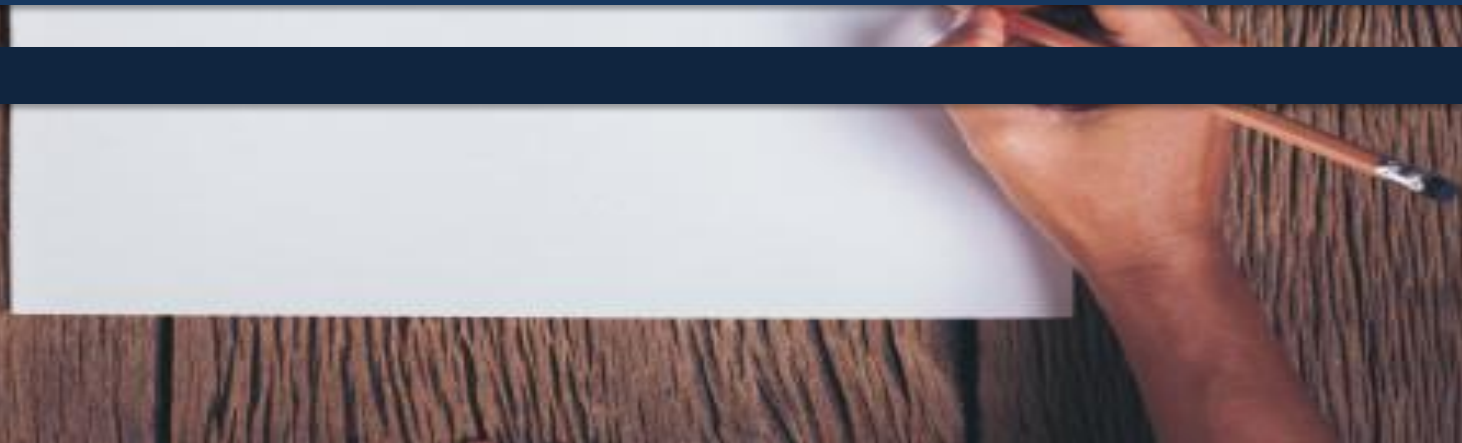

ไม้ซออ้อเอียดเบียดออก
ลมลอดไล่เลี้ยวเร็วไว
ออกแอดแอดออกดยอดไกว
แพใบไล่น้ำล้าคลอง

ดวงอาทิตย์ลับทิวไม้ไปแล้ว ลมเย็นพัดมาเบา ๆ
อากาศบริสุทธิ์ไร้มลพิษ แม่น้ำบางปะกงยาม
สนธยาต่างกับอากาศกรุงเทพฯ สองฟากฝั่ง
แม่น้ำเต็มไปด้วยต้นลำพู

จนผมโกรนโล้นเกลี้ยงถึงเพียงหู
ดูเงาในน้ำแล้วร้องไห้
ฮึดฮัดขัดแค้นแน่นใจ
ตาแดงดังแสงไฟฟ้า

ตัวอย่าง การเขียนพรรณนา

ปัง ปัง

ปัง ปัง เป็นชื่อของเจ้าแมวเหมียวของฉัน ซึ่งเป็นสายพันธุ์ไทย ปัง ปัง มีรูปร่างขนาดไม่ใหญ่มากนัก น้ำหนักประมาณ ๒ กิโลกรัม หัวของปังปังกลมดั่งกับลูกเทนนิส และหางของมันม้วนคล้ายกับขนมเค้กโรล

ขนของมันเป็นสีส้มสลับขาวเหมือนจิตรกรได้แต่งแต้มสี
บนผ้าขาวแลดูสวยงาม สะอาดตา ตาของเจ้าปิงปิง
กลมโตสีฟ้าราวกับน้ำทะเล ถ้าเมื่อไหร่ที่ เจ้าปิง ปิง
โกรธขึ้นมาตาของมันก็จะเปลี่ยนจากสีฟ้าเป็นสีเขียว
มรกตราวกับตาเสือนั่นเอง

กังสดาล โชติรัตน์

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การเขียนพรรณนา หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง การเขียนพรรณนา
รายวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. เขียนพรรณนาจากภาพที่กำหนดได้

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อความเชิงพรรณนาสั้น ๆ จากรูปภาพ พร้อมตั้งชื่อเรื่อง ความยาวไม่ต่ำกว่า ๕ บรรทัด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงาน

เรื่อง

การเขียนพรรณนา

ภาพ สถานีรถไฟหัวหิน โดย ploypailin01231 เว็บ <https://sites.google.com/site/ploypailin01231/home/sthani-rthfi-hawhin> สืบค้นเมื่อวันที่ 30/5/62

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนข้อความเชิงพรรณนาสั้น ๆ จาก
รูปภาพ พร้อมทั้งตั้งชื่อเรื่อง ความยาวไม่ต่ำกว่า ๕ บรรทัด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การเขียนพรรณนา

ภาพ การเขียน โดย เว็บไซต์การเรียนรู้ภาษาไทย จากเว็บ <https://sites.google.com/a/htp.ac.th/kar-kheyn-rayngan-kar-ptibati-ngan/kar-kheyn-rayngan-kar-ptibati-ngan> สืบค้นเมื่อวันที่ ๓๑/๐๕/๖๒

การเขียนพรรณนาคือการเลือกใช้ถ้อยคำให้
สละสลวย และใช้การเปรียบเทียบเพื่อให้
ผู้อ่านเกิดภาพพจน์ เกิดจินตนาการมองเห็น
ภาพ เกิดอารมณ์สะเทือนใจ